

GENOM EN GAVA TILL

Blomsterfonden

för hem och vård åt gamla hedras minnet av en avliden på ett vackert och värdigt sätt. Exp. Hamngatan 10, Stockholm. Tel. namnanrop »Blomsterfonden». Postgiron 2530.

Vad har hänt?

DEN NORDISKA SAMHÖRIGHETEN har ytterligare strukturerat under nordiska utrikesministermötet i Köpenhamn, där icke minst Finlands minister Hackzell framhållde värdet av att samarbetet våra länder emellan bejäftas och stärkes till utveckling av varje lands särdrag och berikande av gemenskap kultur. Hr Munch, Danmark, erinrade om hur vi redan för ett århundrade sedan lärt oss att beredvilligt underkasta oss oavdliga domar i uppkommande svårigheter våra länder emellan. Även våra tvister ha kunnat lösas med denna metod. Måtte den bli gällande även för världen i övrigt, hoppades hr Munch.

EN NY SKATTEKOMMITTÉ för utredande av den direkta statsskattens omläggning har tillsatts av regeringen, vilken i sina direktiv förordar bl. a. större enhetlighet — eventuellt med slöspande av den särskilda förmögenhets-skatten — vidare differentiering efter familjestorlek och lindrande av skattebördan i de lägsta inkomstklasserna genom ökade familjevdrag. Genom en komplettering av det nuvarande avdragssystemet vill finansministern söka undgå den av befolkningskommissionen föreslagna extra inkomstbeskattningens vådor.

ARBETSTILLGÅNGEN I VARTLAND är i. n. den bästa som registrerats under de senaste tio åren, meddelar Socialstyrelsen, den rådande industriella högkonjunkturen överträffar den föregående och omsättningsförhållandena på hemmamarknaden ha utan avbrott förbättrats.

BONDEFÖRBUNDET FAR APPLÅDER av hr Engberg i Social-Demokraten, för sitt förtäfliga valprogram, vilket hr Engberg knappast skulle ha kunnat skriva bättre själv.

VAPENVILA OCH OMEDELBAR MEDLING i Spanien bör på Sveriges eller helst hela Nordens initiativ åstadkommas genom Nationernas förbund, anser borgmästare Carl Lindhagen, som i skrivelse till utrikesdepartementet hemställer om ett sådant förslag vid nästa N. F.-församling.

ITALIEN HAR SENT OSIDER ANSLUTIT sig till Blums förslag om non-intervention i Spanien, men vidhåller sitt vilkor att även privat neutralitet skall iakttagas, d. v. s. kräver förbud mot penninginsamlingar, sympatyttringar etc. Men i Frankrike har bl. a. L. O. och Nationalkommittén mot krig och fascism uttalat sin sympati för regeringen i Spanien. Sedan samtliga intresserade makter, Italien, England, Sovjet, Portugal, utlovat förbud mot vapenexport till Spanien, har Tyskland accepterat förbudet och lovar att det omedelbart skall gå i verkställighet.

SOVJET HAR SANKT VARNPLIKTS-ÅLDERN från 21 till 19 år och Tyskland svarar med att öka värdpliktstiden från ett till två år.

Veckovisaren

Förräderiproces-sen i Moskva.

En skänkning av äckel och vemod har gått över världen inför förräderiproces-sen i Moskva. En ständrätt har hållits. De sexton anklagade stodo sålunda inför en militär domstol, hade ej juridiskt biträde och ej möjlighet till vädan till högre rätt. De dömdes på sina egna fantastiskt avtattade bekännelser och medanklagades påståenden till döden. Nådensökan till exekutivkommittén avstogs och domen gick ögonblickligen i uppfyltelse. De fördes alla ut på en gång, sköts parvis och det sista paret var sålunda med sju gånger innan det fick sina egna kulor.

Om denna skildring, ingången över Warschau, är med sanningen överensstämmande, lämna vi därhän.

För oss invånare i ett land, förskonat från krig och revolution och där dödsstraffet länge varit avskaffat låter allt hemskt och fantastiskt.

Kanske ha vi ej så stor känsla för de dömda och döda. Kanske voro de ej första klassens människor. De anstiftade mordet på Kiröff. De ha kanske utfört och planerat en hel del attentat mot Stalin, Vorosjiloff och andra Sovjet-spetsar. De ha med säkerhet ej velat böja sig för den utveckling revolutionen tagit under Stalins ledning. Ehuru man knappast förstår hur i varje fall de som dömdes i Kiröff-processen från sina fångelser kunnat konspirera vidare. Trotskij som är i Norge säger sig inför domstol vilja avslöja världens största justitieförbrytelse. Men de norska myndigheterna ha satt Trotskij under polisbevakning

därför att han förbrutit sig emot de villkor, som på sin tid uppställdes för hans uppehållstillstånd.

Folket i Sovjet har ropat på hämnd. Man kan förstå att den del av befolkningen som nu kunnat konstatera att de lever under så oerhört förbättrade förhållanden mot vad deras fäder gjorde, greps av vrede mot dem som de trodde vilja sabotera revolutionens resultat. Men det är vemodigt och nedslående att läsa om de stora processionerna, ja, till och med av barn, som alla ropade till Stalin att göra processen kort med sina egna gamla kamrater och Lenins medhjälpare i denna revolution som ändrade folkets värld och så utbrast i jubel när domen gått i fullbord.

Diktatorens blodiga sårmarke — terror, spioneri, ständrätt eller utrensning av partiet, som det visst kallas i våra dagar och folkets okritiska bifall, kommer man ej så lätt ifrå. Även om man aldrig så många gånger tillkänner sin övergång till demokrati.

Men hur mycket män än reagerar inför den nys avslutade processen, som kanske kommer att åtföljas av andra — Radek, Buckarin, Rykov, alla kända namn, nämnas som anklagade, så tycker man ej att en annan diktator i Europa, som väl knappast hunnit tvätta sina händer rena från sin »partiprensning» den 30 juni 1934 är rättare man att klädd till jugets ängel blåsa till samling mot bolsjevismens barbari.

Innan någon sådan samling sker kan (Forts. å sista sidan.)

En stor framgång.

Enligt samstämmiga vittnesbörd från olika håll är detta den rätta rubriken över Skolöverstyrelsens för första gången anordnade kurser för lärare i pedagogisk sexualhygien. Kurserna, som nys avslutats, ha ägt rum i Stockholm och Lund med 40 deltagare i varje. Att detta tillfälle till fortbildning i det av kursplanerna påbudna nya ämnet har varit eftersökt, framgår av antalet ansökningar om deltagande: 420 till 80 platser. — Kravet på sådana kurser har ju också drivits fram allt starkare från olika håll, bl. a. från lärarna själva, framhåller till dr Johan Wintzell, Stockholms-kursens ledare, vid ett samtal med Tidevarvet. Det är inte bara folkskollärarna som sedan länge krävt bättre utbildning på detta område. Även läroverkslärarna ha genom biologiläraarnas förening gjort framställningar om utökad lärarutbildning för undervisningen i hygien över huvud taget.

— Skolöverstyrelsen tog så slutligen upp saken och fick anslag till de två kurser som nu ägt rum. När det gällde planerandet ha vi försökt att i första hand försäkra oss om sådana krafter, som förut varit verksamma på området. I anatomi och fysiologi ha vi haft docent Sam Clason som föreläsare, dr Jakob Billström har föreläst om sexualpsykologi, dr Alma Sundquist om könssjukdomar samt om de sociala synpunkterna på frågan. Dr Ada Nilsson har dels föreläst i metodik, dels givit en praktisk demon-

strationslektion inför kursdeltagarna. Själva hade jag även en demonstrationslektion, som ett led i metodikundervisningen. Det kanske förtjänar påpekas, att dr Nissson undervisade en pojkklass och jag själv hade en flickklass, säger dr Wintzell. Vi ville därmed visa, att ett sådant arrangemang inte behöver möta några svårigheter. Den föreläsning, som kanske ännu råder på många håll, att flickorna nödvändigt böra undervisas av en kvinnlig lärare och pojkar av en manlig, är inte längre avgörande. Saken kan nog lämpligast lösas så som det faller sig bäst i det enskilda fallet.

— Kursen omfattade även föreläsningar i ärtlighetslära av docenten Gert Bonnier samt slutligen en diskussion om undervisningens uppläggning. Det framgick därvid att kursdeltagarna allmänt voro nöjda med de gjorda anordningarna, vilket var så mycket mera glädjande som »seleverna» representerade mycket olika kategorier av lärare, framhåller dr Wintzell. Vi hade vid irvalet försökt att så långt som möjligt tillgodose den principen att saken skulle föras vidare, in-tresset för den ifrågavarande undervisningen väckas och stärkas. Bland deltagarna voro både överlärare och rektorer, flickskolelärare, småskollärarinnor och docenter, skolstyrelseledamöter och andra, som ha förutställningar att var i sin stad verka för sakens ötteckling.

— Som sammanfattning skulle jag vilja (Forts. å sista sid.)

Vår största möjlighet till fred.

Svenska Kvinnors Vänsterförbunds Landsmöte.

Vår svenska befolkningspolitik samt Nationernas förbunds framtida politiska uppgift voro huvudfrågorna vid Svenska Kvinnors Vänsterförbunds landsmöte, som ägde rum i Stockholm i lördags och söndags under fröken Kerstin Hesselgrens ordförandeskap. Frågornas aktualitet i det allmänna medvetandet underströks såväl genom det talrika deltagandet i mötet — ett åttiotal Vänsterförbundsmedlemmar från landsorten och Stockholm hade intunnit sig — som genom den livliga och belysande diskussionen.

Om Nationernas Förbunds framtida politiska uppgift talade fröken Kerstin Hesselgren i ett timplängt, med spänd uppmärksamhet mottaget anförande. Fröken Hesselgren skildrade det senaste årets katastrofala utveckling, sådan den avspeglat sig i Genève, där alla människor tycktes liksom lamslagna av skräcken inför det hotande kriget. Hon talade om försöket med sanktionerna och dess misslyckande. Men en ljuspunkt finns, nämligen det årliga erkännandet av detta misslyckande som från alla håll kommit fram i Genève. Hon lade fram de olika förslag till en revision av N. F. som framkommit och påpekat vilka svårigheter som måste övervinnas för att här uppå något resultat. Det är skräcken som ligger under även när man inte kan utnyttja N. F. så som det skulle kunna

användas, t. ex. ifråga om genomförandet av nedrustningen.

Trots allt måste vi erkänna att idén bakom Nationernas förbund är en bärande idé. De nordiska länderna, som i Genève kallas för »de allvarsamma», äro en levande illustration på hur gamla slitningar och motsättningar kunna övervinnas. Men vi få icke stå vid sidan och bara kritisera. Nationernas förbund är ännu ofullkomligt och dess idé går endast långsamt mot sitt förverkligande. Men det är ändå vår största möjlighet ligger till fred.

Dr Ada Nilsson framförde såsom ordför. för dagen mötets tack till fröken Hesselgren, icke endast för dagens föredrag utan även för den modiga handling, som hennes tal i Förbunds församlingen i somras utgjorde. Detta tal, i vilket vi såsom kvinnor kände oss djupt meddelaktiga, var kanske ett av de sista i vilket kvinnorna såsom stående utanför krigssystemet fingo avge sin röst. Kanske den epok i historien redan är inne, sade dr Nilsson, då kvinnorna icke längre som nonkombattanter kunna säga sitt ord i diskussionen om krig och fred, utan som starkt engagerade i kriget självt påtvungna den väpnade, som de franska och ryska revolutionerna medförde för männen.

Den följande diskussionen rörde sig (Forts. å sista sid.)

Är detta land världens sjukdom?

Intryck från en Tysklandsresa

Vår gläd så länge du får vara långt borta från vår värld. Kanske är det just i Skandinavien som det riktiga livet pulserar och andas, medan vi här i stället är världens sjukdom? — Så skrev en tysk vän till mig, medan jag ännu var kvar i Sverige, bland Era alla vänner omkring Fogelstad och Tidevarvet.

En mörk molnrand står mot södra horisonten. Det av olympiabesökare övertyllda fartyget nalkas Tyskland. Jag är rädd. Jag har ingen lust att resa tillbaka. — Och ändå: Är dessa människor världens sjukdom, så vill jag som ung schweiziska vara sjuk med dem. Vi är för tätt bundna till Tyskland för att kunna skilja vårt öde från tyskarnas. Finns det inte också sjukdom till hälsa? Jag föreslår mig bestämt att under de veckor min vistelse varar hos vänner i olika delar av Tyskland, hålla ögon och hjärta öppna.

»Vi står oss fint», säger havet av fanor, välputsade hus och nytvättade monument, tidningar och radio. Men i människornas ögon i trängseln på Berlins gator låser jag: »Vi försöker klara oss. Vi bör är byrshus. Det vida, fria landet är ökat för oss. Vi lever ur hand i mun.» — Detta är opolitiska människor. De nöjer sig med bröd och skådespel. »För trodde de inte på något», säger någon. »Nu tror de åtminstone på Hitler. Bättre att ha denna religion än ingen.»

— Vi bildade, som kallade oss själva

för det andliga Tyskland, står utanför, säger ett gammalt pensionerat undervisningsråd till mig. Tyskland kämpar för sin existens. Kriget är heller inte slut och i krigstid gäller bara närvariten.

Hans ögon blir hjälplösa.

— Vi har blivit trötta. En gång jublade vi över Bismarck — och upplevde hans fall. Kejsar Wilhelm' kom. Kriget svepte bort honom. Vi fogade oss utan hänförelse i republiken och upplevde inflationen. Och nu detta nya sammanbrott!

Den wilhelmiska generationen lever ännu. Den lider. Familjerna har sålt sina hus, reder sig utan hembiträden i trånga lägenheter. Ännu försöker de upprätthålla det ytter sken av välfärd. Borden är omsorgsfullt dukade — man har silver och kristall — det är inte sållt ännu. Ännu inte. Men i djupet av sitt hjärta vet man, att alla fasader är berdrägliga. Jag träffade människor, som led under en fruktansvärd ångest för sin (Forts. å sista sidan.)

Wizard Aderbräckstrumpa.

Gummifri, Hygienisk, Tvättbar, Hållbar, Stoppbar. — Kostnadsfri rådgivning. Begär Prospekt.

Lagerlöf

Kungsgatan 4, Stockholm. Tel. 11 78 58

TIDEVARVET

Radikal
politisk
veckotidning

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Triewaldsgränd 2, 3 tr., Stock-
holm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén.
Ledam. av Sveriges Advokatsamf.
Norrländsgatan 18.
Tel. 10 75 75, 10 75 76.
STOCKHOLM

Införd genom Stockholms Läkarsällning.

Dr. Andrea Andreen-Svedberg

hemkommen.

Stockholms stads Poliklinik vid Kornhamnstorg 4

Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9—10 f.m.
För havandeskapet och
dess sjukdomar.
För medellösa kostnadsfritt, för andra mot
erläggande av 2 kronor.

Alma Axelssons FÖRLOSSNINGSHEM

LINNÉGATAN 19
Mottager inackord. även för längre tid.
Tryggt och ogen., värläk.
Tel. 62 78 24.

Alimonda-Institutet

homeopatisk praktik.
Mottagning 11—2. Rådfrågning även pr
korrespondens. Begär prospekt och frä-
gelista. Leg. läkare.
Address: Upplandsgat. 16, 4 tr. (hiss)
Stockholm. Telefon 32 08 99.

Chiropractic.

Ryggsnitt, Ischias, Neuralgi
Thor Holmström
Kungsgatan 35. Tel. 21 04 14
Mottagning 10—1 och efter överensk.

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 - Tel. 40 70 00
FOLKUNGGATAN 65 - Tel. 40 73 37
GÖTGATAN 82 - Tel. 43 33 90

Vi skräddarsy Eder kappa med två
provningar för 30 kr.

FORSMANS,

Upplandsgatan 25. Telefon 32 30 92.

Stilfulla, moderna Möbler

Billiga priser. Kredit ordnas.
Möbler tillverkas efter ritning.

Axel Böllinders Efttr.

G. la Brogatan 19, Stockholm • Tel. 20 71 04

MÖBLER i största sortering

Lämpliga avbetalningsvillkor.
CONR. ÅHLBERG
BRYGGAREGATAN 7. Telefon 23 04 75.

ALLT I MODERN SKÖNHETSVÅRD

Specialité: Elektrolytbehandling för
värtor och gen. hårväxt, effektiv be-
handl. för finnar och pormaskar samt
för rynkor och torr hud.
Fullständig Damfrisering
INSTITUT BELLE
Kungsgatan 7, Stockholm Tel: 11 27 07
Gymn. direktörerna L. Aronson, E. Oster

lek och skolarbete anstränger -

god gröt ger nya krafter: kooperativas havregryn

Violinpedagogen Carl Westfelt

mottager elever.

Östermalmsgatan 30. Telefon 20 88 39.

Tyska översättningar,

även lektioner, konversation och uttal.
Svar till "Dr S", denna tidnings exp.

Kina - magasinet

Handvöda Sida till klänning-
gar, gardiner m. m. Råstiden,
Crepe, Brokad, även A n t i k t
porälin, Bronser etc. Akta varor

Birger Jarls gatan 12 Läga priser
S t o c k h o l m T. 67 24 35
Besök sär-utställningen Birger Jarlg. 13. 4 tr.

Urmakare H. U. LINDBERG

Norrländsgatan 22. Tel. 20 26 47
(Hörnhuset Lästmakareg. intill hållpl.)
Alla slag av reparationer och justeringar
under full garanti. Obs! Obräckbara
urglas till lägsta pris. Stort lager av
herr- och damarmband.

FIRMA SVEN CARLOWITZ

MÖBLER och GARDINER
TAPETSERARE DEKORATÖR
S:t Eriksgatan 103
Soffor, Fåtöljer, Stolar, Schälslonger, Bok-
hyllor, Rökkbord, Sekretärer, Skåp m. m.
Gardinförslag och råd vid gardinuppställ-
ning lämnas. Tel. 33 09 71.

142 cm. fel Lakansväv,

extra prima, något noppig, bortsälj. t.
0.88. Ett parti Madapolam i god kvalitet,
75 cm. bred, som i handel kostar 55 o.
60 öre, endast 0.38 met. Blekt Baby-
lakansväv, 87 cm., 0.55, Barnlakansväv, 105
cm., 0.75. Oskarsons Lager, Kungsg. 70,
Stockholm.

T. G. Zetterström

Kocksgatan 29 HERRSKRÄDDERI Tel. 4061 99
(hörn av Södermannag.)
Vid behov av kostym eller paletå, gå till fack-
mannen. Förstklassiga kostymer från 115:-
Humor-priser. Reell behandling.

Paketcyklarna

Skåncgatan 86, Stockholm.
Tel. 40 84 50.

Snickeri & Tapetserareverkstad

Birger Jarls gatan 90 - Tel. 21 48 02
(Hörn av Odengatan)
Inredningsarbeten, kompletteringsmöbler, reno-
vering och antikbehandling utföres.
VIKSTROM & ÖSTLUND, Snickare
Nyarbeten och reparationer av alla slags mö-
bler, uppsättning av gardiner m. m.
LILJEGREN & SVEDMAN, Tapetserare

C. F. GRANERT

TAPETSERARE & DEKORATÖR
Mästernammsgatan 34. Tel. 21 19 29
Specialité:
Bekväma soffor och fåtöljer på beställ-
ning samt smaktfulla gardinarrangemang.

Ni köper lätt, Ni köper ett, Ni köper rätt och slätt

"SONETT".
Resegrammofonen med sonor-
ton och så nått utifrån.
Kr. 50.-, 85.-, o. 100.-.

Gottfr. Johanssons Musikhandel

Västerlånggatan 78, Stockholm.
Tel. 10 41 88.

Den 29 augusti 1936.

Personval.

Det har blivit en oskriven lag, att i valtider försvinner all besinning och därmed också all respekt för sanning och fakta. Ett typiskt exempel härpå utgör ledaren i Social-Demokraten av måndagen den 24 dennes. Den liknar mest ett hysteriskt anfall, som går ut över Tidevarvet och fröken Hesselgrens kandidatur till andrakammarvalet i Stockholm. Man förvänar sig ändå över att det på ledarplats kan tillåtas ett så grovt förolämpande och ohysat språk.

Vad är det, som står på? Jo, år 1934 utgick fröken Hesselgrens förstakammandat för Örebro län. Radikala gruppen och Tidevarvet liksom flera kvinnoförbund arbetade ivrigt för fröken Hesselgrens återval. Vi behöva inte säga varför, fröken Hesselgrens namn är känt vida över detta lands gränser. Vi ha också som princip alltid hyllat personlighetsval. Och fröken Hesselgrens personlighet, erfarenhet och sakkunskap torde vara svårt att överträffa. Vid valet i Örebro 1934 sade emellertid de frisinnade nej medan tid var och socialdemokraterna försvuro sig att bondeförbundet. Före 1935 års förstakammarval rönt arbetet för fröken Hesselgrens inval samma öde. Bondeförbundet fick den plats fröken Hesselgren genom frisinnade och socialdemokratiska röster kunde erhållit. Fåtalet bestämde mot flertalets önskan. Det kanske bör erinras om, att fröken Hesselgren i 13 år varit första kammararens enda kvinnliga ledamot, vald av de frisinnade med socialdemokratiska överskottsroster och i riksdagen har fröken Hesselgren haft den politiska beteckningen fv. (frisinnad vilde) vilket betyder, att fröken Hesselgren ej varit ansluten till något parti.

I år har det inträffat, att Folkpartiet i Stockholm går fram med två listor, beroende på att partiet där har två valföreningar, varav den ena mera går fram för den liberala grundtanken, personlighetsval. På denna lista står som första namn Kerstin Hesselgren. Det begärdes icke, att fröken Hesselgren skulle ingå i partiet, ej heller att hon skulle tala för borgerlig samling. Tvärtom, hon hade fullt frihet att som hittills tala däremot. Ej heller fordrades några löften vid ett eventuellt val angående röstning i riksdagen. Kort sagt, fröken Hesselgren blev erbjuden denna plats på grund av den personlighet hon visat sig vara.

Fruktan för ett så starkt namn som detta är nog stor på många håll, kanske störst hos socialdemokraterna. Och denna fruktan har tagit sig uttryck i en vrede, som naturligtvis går ut på att misstänkliggöra fröken Hesselgren och hela Tidevarvsgruppen. Det låter nästan som man ville låta påskina, att det vore Tidevarvet och radikala gruppen som startat listan. Man kunde inte gärna annars utmåla det som ett så förfärligt brott, att när äntligen en lista förekom med personval och just den person som vi förut arbetat för, vi då önska och vilja att denna person måtte bli invald. Det förefaller

tvärtom ganska besynnerligt om vi då skulle ha gått emot. Fröken Hesselgren har sagt att hon är emot borgerlig samling. Vi känna henne och lita på hennes ord. Men att gå på personval kallas för en »ynkedomens idélösa politik». När mannen trava från parti till parti eller sälja sina själar hit och dit för att bli valda, då kallas det praktisk politik, nödvändig att tillämpa. F. ö. kunde socialdemokraterna vara glada om fröken Hesselgren blev vald. De ha mycket att tacka henne för.

Den ärade ledarskribenten i Social-Demokraten säger, att en framstöt borde ha gjorts hos arbetarpartiet. Menar han att framstötten skulle ha gjorts från Folkpartiet, får han fråga där. Menar han att den skulle ha kommit från den radikala gruppen, veta vi av två eller tre års erfarenhet att svaret blivit ett bleklagt nej. Ja, till en särlista under arbetarpartibeteckning kanske tillstånd kunnat utverkas, i varje fall nu. Men endast för att samla röster åt socialdemokraterna utan möjlighet till att vinna mandat. Men — förutom att vi icke startat denna lista — finns ett annat hinder härför, det nämligen att fröken Hesselgren icke är socialdemokrat. Och socialdemokraterna fordra ovillkorlig anslutning.

Det prat som f. ö. står om Tidevarvet och dess medarbetare samt deras ställning till partier och parti-program är lönlöst att ta upp. Vi vet nog vad vi skrivit i våra årgångar. I ledaren, 14:e årgången nr 32, den 29 augusti 1936 kommer det bl. a. att stå, att det är småaktigt svenskt att Kerstin Hesselgrens storslagna tal i Folkförbundsstyrelsen i somras, som gjordes ett djupt intryck på de närvarande och refererades i hela världspressen, på ett par undantag när endast knapphändigt upptogs i svenska tidningar och nu t. o. m. förlöjliga. Det är föga hedersamt för den svenska pressen.

Person eller parti, frågas det. Vi svara person, ej parti. Men vi kan upplysa den som är »rädd om sin

Rudolf Steiner-Skolan

(privat samskola med Waldorfskolepedagogik) har flyttat till Kungsholmsgatan 30, 2 tr. Anmälningar till de 6 första klasserna mottagas alla dagar utom lördagar kl. 11—12. Tel. 53 52 05.

NORRKÖPINGS STUVLAGER

KLÄDESHANDEL, Barnhusgatan 4, Stockholm.
Ingen butik. Alla inköp o. försäljningar pr extra kontant. Detta orsaken till våra bill. priser.

Arvedsons Gymn. Institut

Kurserna komma hädanefter att anordnas lika med kurserna vid Kungl. Gymnastiska Centralinstitutets sjukgymnastiska linje för kvinnliga elever samt medföra enligt Kungl. Maj:ts resolution samma kompetens och rättigheter. Prospekt på begäran genom Doktor J. Arvedson, Odengatan 1, Stockholm.

Sommarkurser i Vävning.

Mönsterritning. Heminredning. Växtfärgning. Hemvävning: praktisk vävning m. vävteori. Fortbildningskurser: komposition m. provvävning, färglära m. naturstudier, materiallära m. handspinning.
Heminredning: planritning m. möbleringsförslag, komposition o. provvävning av textilier.
Trevligt skolhem. Billig pension. Tel. Sigtuna 234.
SIGTUNA VÄVSKOLA. Mary van Rijswijk.

Kungl. Hovblomsterhandel

H. FLATOW

Telegr.-adr.: Flatow. Telefoner: 11 05 06, 20 21 17. Postgirokonton 549

Pressen om Kerstin Hesselgren.

Kerstin Hesselgrens kandidatur till andra kammaren har framkallat skiftande kommentarer i pressen. Sålunda utöser en ledarskribent i Social-Demokraten sin vredes skålar över ett sådant »klart och öppet svek mot de radikala kvinnornas både tradition, program och strävanden».

Men den socialdemokratiska pressen har icke bara vrede att komma med. Det gläder oss att hennes namn föres fram, skriver red. Vougt i Arbetet. »Fröken Hesselgren befinner sig visserligen inte i backfischaldern men det kan gärna sägas att om särskilda omständigheter understundom böra föranleda ett avsteg från åldersreglerna (hr Lindhagen valdes härom året till senaten vid ännu högre ålder), så föreligger här ett sådant fall.

Det beklagades sålunda allmänt i riksdagen — och ingalunda av enbart chevalereska skäl — att folkpartiet i Göteborg härom året försummade möjligheten att återvälja Kerstin Hesselgren då underlaget för hennes mandat i en annan krets blev otillräckligt för hennes återval där. Kerstin Hesselgren har gjort en betydande insats i riksdagsarbetet, liksom på alla de områden där hon varit verksam.

Hon är ingen nummerkvinna. Det är allmänt bekant att hennes samhörighetskänsla med folkpartiet under årens lopp svalnade allt mera. De sista åren i första kammaren skrev hon in sig som frisinnad vilde. Hennes sympatier ligga nog socialdemokratien närmast. Men det är ju inte så värt roligt — och kan misstolkas — att byta parti efter en livslång verksamhet inom en viss riktning.»

Rådsla för Kerstin Hesselgren har blivit socialdemokraternas fiende nr 1 i den nu pågående valrörelsen, anmärker Sv. Morgonbladet till utfallet i Social-Demokraten.

»Fröken Hesselgren och kvinnorna kring den radikala kvinnotidningen Tidevarvet få nu av det socialdemokratiska huvudorganet höra, att de svika sina ideal och äro värda evig fördömelse.

Saken är emellertid den, att det inte är kvinnorna kring Tidevarvet som lanserat fröken Hesselgrens kandidatur. Hon har placerats främst på en folkpartilista, emedan man ansett hennes kvalifikationer och allmänna inställning motivera hennes återval i riksdagen.»

»Man kan vara övertygad om», skriver

egen lilla person» att han bör stanna i ett parti för att känna säkerhet. Ty den som icke är ansluten till ett parti blir anfallen från alla håll. Sedan skola vi icke kosta flera ord på en sådan ledare. Den ta vi med ro. Och vi liksom fröken Hesselgren förbli den vi varit i år som föregående år. Vi ha sagt att vi önska och vilja se Kerstin Hesselgren som vår representant i riksdagen. Och vi komma att stå vid vårt ord.

Psykologisk debatt.

»Endast den som har livet har råd att dö» (Ruin). Men en föräldrad värld söker hindra sin undergång genom rustningar planerade i omsorgsfullt vanvett. Men medan detta konstlade tillvarosätt bullrar och föröder runt omkring oss, upplever vi stundom, liksom skyttegravarnas gröttbor, hur en klar och jublande lärdkrill mäktar genomtona förödelseredskapens larm.

Inte ett något ännu syns ändrat i mekanismen — om inte till värre överdrift. Men då och då får vi bud från känslodjup, där något otvivelaktigt är i omgörning, eller skymtar av en annan världsbild, som söker genomstråla oss med sitt nya skimmer av liv — hur sena vi än må vara att realisera detta som verkligen upplevd erfarenhet.

Den yttre situationen är förvirrad och missvisande. Men där det kämpas i anden, där man inte genom anpassning till massmentalitet rustar sig baklänges — maskinerierna må vara aldrig så moderna — där inne nalkas vi, överlevande eller döende inför katastrofen, ett mäktigare liv än på länge.

Efter spelöppningen genom psykoanalysens ledes debatten på psykologiens område i mot allt djupare skikt av mänsklig erfarenhet. Även där man vill avståta »andes», såsom något fränskilt från livet i övrigt, till förmån för en rikare omedelbarhet, så är det dock mot livets utarmning, mot mekaniseringen, icke mot andelivet som hugget riktas. Man söker kanske i grunden vad den skald och mystiker hade funnit, som kunde utbrista: »Min kropp och min själ jubla mot levande Guds».

Tre böcker här framför mig har vitt

tidningen i annat sammanhang. »att Kerstin Hesselgren även i framtiden kommer att följa sin egen övertygelse och ej röstar på kommando. Ingen har av henne begärts någon kadaverlydnad och hon kommer ej heller att finna någon dylik.»
»Med Kerstin Hesselgren blir riksdagen en personlighet rikare», kommenterar tidningen fröken Hesselgrens egen deklaration i Tidevarvet. »När hon uppställts på en av folkpartiets listor har det naturligtvis skett i förvisningen att till försäkra andra kamraren en radikal och självständig person, redo att fortsätta sitt riksdagsarbete i samma anda som tidigare.»

Nya Dagligt Allehanda som finner Social-Demokraternas raseriutbrott närmast komiskt skriver att »fröken Hesselgren är visserligen radikal, hon är pacifist och hon är ungefär allt annat som socialdemokraterna rimligen kunna önska. Men hon får absolut inte lanceras under annan partibeteckning än — den socialdemokratiska!»

skilda utgångspunkter. De för dock debatten kring samma spörsmål och har i mycket konfronterat samma litteratur (Lévy-Bruhl, Klages, Malinowski m. fl.). Jag skulle nästan vilja påstå att de röja en framstöt åt samma riktning, åt den, där mystikerna under tre tusen år gjort samstämmiga erfarenheter av livet. Den nya psykologiens fördjupande ärlighetskrav ligger bakom dem alla som en skärslid.

C. G. Jung hävdar i en samling spridda föredrag, *Själen och dess problem*, sin karakteristiskt utpräglade analytiska psykologi, där »det kollektivt undermedvetna» och dess »arketyper» peka hän mot en odogmatisk religiös inställning, på andra sidan om Freud och utbyggnaden från den ortodoxa psykoanalysen. Kapitlet *Livets höjdpunkt* är ett av de tyngst vägande. Förf. framhåller *bristen på livsmål* hos de nu medelålders människorna. När verket nått sin höjdpunkt och barnen flugit bort, så blir det gärna idel tillbakablickande. Ur självhygieniska synpunkter, icke ur konfessionella, framhåller han odödlighetsförvisningens värde som målriktande livsfaktor. Han anser den som ett psykiskt organ, vars mening vi för en tid tappat bort. Han åberopar inte inre erfarenhet, utan han jämför, *beaktande nog, »organets» med sköldkörteln*: också om *dess funktion* har mänskligheten länge svävat i okunnet! Över *huvud taget spela världsåskådningsstråget* en stor roll i denna bok. Men det är icke från filosofiska utan från psykologiska synpunkter författaren vidrör dem.

Ett arbete av direkt systematisk art är *Eino Kailas Personlighetens psykologi*. Med utgångspunkt från *gestaltpsykologiens* uppfattning av människan som *en helhet*, vars behov genomtränger alla hennes uttrycksreaktioner, söker Kaila visa sammanhanget och det inbördes beroendet mellan de olika »skikten» i människan, det animala, det andliga och det djupandliga. Med modern bakgrund i psykologi och naturvetenskap ger han en analogi till Swedensborgs teori, att allt i naturen, som brukats på ett sätt, sedan lyftes upp för att åter användas på ett högre plan och i större omfattning än förut. Med värdering och begränsande kritik söker författaren i sin helhetsbild på vederbörlig plats infoga varje moment i den nyare biokemiska, psykologiska och psykiatriska forskningen. Framställningen är utomordentligt klar och fångslande, och själva detta försök till allsidigt ordnande är på tiden och av nöden. *Behovens dynamik* står i centrum, deras kortspänning eller förmåga av koordination och lång-

Lyceum för flickor.

Kommendörsgatan 13.

Latingymnasium (4-årigt), nypråkligt gymnasium (omfattande ringarna III och IV), elementarskola med anslutning till folkskolans 4:de klass, småskola (4 klasser).

De nyanmälda och de förutvarande lärjungar, som vid början av höstterminen skola undergå prövning i mer än två skrivingar, böra inställa sig följande den 29 aug. kl. 10, övriga prövande måndagen den 31 aug. kl. 9. Upprop hålles onsdagen den 2 sept. kl. 11 med gymnasiet och elementarskolans 5:te—8:e klasser, samt kl. 1 med elementarskolans 1:—4:de klasser och småskolans två högsta klasser; med de två lägsta småskoleklasserna torsdagen den 10 sept. kl. 11.

Från och med måndagen den 24 aug. hålles expeditionen öppen dagligen kl. 2.30—3 i skolans lokal; från och med den 2:dra sept. är expeditionen öppen alla dagar utom lördagar kl. 3—3.30.

EYVOR KLINTBERG.
Tel. 62 48 63.

P. WENSTRÖM.
Tel. 61 44 84.

LALLA CASSEL

Institut för rytmisk gymnastik och dans.
Nybrokajen 7. Tel. 11 08 51.

Hösterterminen börjar den 15 september.

Speciell lärutbildning från och med den 1 oktober d. d.
Begär särskilt prospekt.

Kurs i husligt arbete.

Två elever emottagas för praktisk och teoretisk utbildning i hemsysslor från 15 sept. till 21 dec. För tillträde fordras intyg om god hälsa och god skolorbildning. Rekommendationer fordras och givas. Förfrågn. besv. mot porto under Adria Qvarngården, W ä d d ö. Anmälan ställes till Anna Höglin, f. d. förest. vid Maria Husmoderskola, Stockholm.

Axel Holmström:

Fängelse och straffarbete.

I.

I Tidevarvet för den 23 maj berättade jag om när 8 och 10 kap. i strafflagen ändrades så att man efter denna lagändring kan döma antimilitarister för föredrag och i tryckfrihetsmål till straffarbete. Tidigare hade alla som åtalats för politiska brott här i landet ej kunnat dömas annat än till enkelt fängelse. Jag lovade i ovannämnda artikel en annan gång i Tidevarvet tala om den stora skillnaden på fängelse och straffarbete.

sikt blir en mätare på de själsliga strukturernas skiktning. Knäpphändigast behandlar författaren »det djupandliga skiktets». Av vissa historiska gestalter, särskilt Rousseau, synes han mig ha en missvisande och ytlig uppfattning. Där emot framhåller han (med rätta) Nietzsches betydelse för psykologien, framförallt genom klarläggandet av ressentimentet såsom förorenare av rättfärdighetskravet.

Boken är utomordentligt innehållsrik, ej minst genom sin mångsidiga belysning av den aktuella vetenskapliga diskussionen.

Utän många föregångare — Hans Larsson och Henri Brémond läge det i så fall närmast till hands att nämna — har *Hans Ruin* framlagt sitt stora arbete, *Poesiens mystik* (liksom de två andra böckerna på Natur och Kulturs förlag). Genom ständiga paralleller mellan mystikerna och poeter förs vi in i den väsensvärld, där »förvändigssundret» försigår, där analys och eftertanke förvandlas i skådande och närvaro och där hela världen ter sig som ett andligt kraftspel. Det finns intellektuellt betonade dikter, men endast de som släppa fram »jaget från djupets» blir poesi.

Rimmet, rytmen, upprepningen, kontrasteringen bidrar tekniskt till vårt återupplevande av det som besjälade dikternas. Förf. kommer in på den somatiska (kroppsligt betonade) resonansen inför ett konstverk och får därvid anledning att, också han, deltaga i den aktuella debatten om det urgamla ämnet kropp och själ i deras inbördes förhållande. Mellanledet är just *känslan*, vars starka delaktighet är förutsättningen både för poesi och mystik (i egentligaste mening).

»I kärleken har poesien sin utgångspunkt. Till kärleken vänder den åter. Över vår tillvaro, så splittrad, så förvirrad, så fylld av maktbegär och självisk stråvan, höjer den ett träd av överlägsen mildhet och styrka. För några korta ögonblick förmå vi lyfta oss ditt upp för att genomströmmas av sången i trädets krona. Men så korta stunderna där än äro, låta de oss förnimma att detta är det verkliga, medan spillet och jaktet därnere blott är jagande skugga.» Kanske dock att den sång, som har i sin hand sett brännjärn ävens (Victor Rydberg), blivit något styvmoderligt beylst. Den ger ju känslan att det blåser en storm i livets träd och att det är fara å färde.

En rik flora från dikternas och mystikens världar får vi strålkastare över. Det är svårt att ge en föreställning om detta ingående och rika arbete, som i högre nödger en att tänka vidare över de uppkastade problemen. De kommer oss nära, oberoende om vi är diktare eller ej. Vi är i alla fall människor som måste leva livet sådant det är nu, med alla dess färigheter, och vi hungra efter den dikt som är »väsensskådande», den ande som rör upp dammen ur djupen, som ger oss icke vad vi redan se, men vad vi, utan dess vidrörande av vårt innersta, aldrig skulle ha förnummit.

Emilia Fogelkron.

då fönstret är en meter brett och en och en halv meter högt och då man har tidningar och alla de böcker man vill läsa och papper och skrivmateriel, då glömmar man för långa stunder att man sitter i ett fängelse.

I min dagbok från Långholmen 1907 har jag den 12 augusti den sista dagen på sju månaders fängelsestraff skrivit:

»Jag är nu alldeles på det klara med att jag ej vill ha denna vistelse här ojord. Jag tror säkert jag endast haft nytta av den genom det myckna jag hunnit läsa.»

Sergeant Julius Cesar, en mycket gemyttlig tjänsteman på Långholmen 1907, påstod att de sju månader skulle förkortas mitt liv med sju år. Men då jag inte hade lust att förkorta mitt liv varken med sju år eller sju månader förklarade jag för herr Julius Cesar att jag skulle hålla mig vid full vigör genom flitig gymnastik och kalla avrivningar.

Det står i lagen att fängelsefångaren är pliktig sysselsätta sig med lämpligt arbete. Men det står också att: »må han själv förskaffa sig sådant arbete.»

Fängelsemyndigheterna här i landet medger att läsning och skrivning är »lämpligt arbete» för fängelsefångare. De som är dömda till enkelt fängelse kan således använda hela den annars så enformiga och långa fängelsedagen till studier.

August Palm skriver också om sin första dag på Långholmen 1887:

»Jag hade både tidningar, böcker och skrivmateriel och vad kan en människa — som inte har buken till sin gud — mera önska sig! — — — dessa tre månader blevo för mig en fullständig vederkvickelse och vila, som jag på bästa sätt sökte begagna för att öka mitt kunskapsförråd.»

Nu beönan man socialdemokrater med landshövdingämbeten, generaldirektorsposter och andra välvälvande ämbeten. Den tid då den socialdemokratiska rörelsen här i landet kämpade för principer bestod samhällets beöningar i fängelsestraff.

Alla svenska socialdemokrater, August Palm, Axel Danielsson, Hjalmar Branting, C. N. Carlsson, Z. Höglund och alla andra som varit beröfvade friheten har suttit på enkelt fängelse. Även många andra politiska fångar, Hinke Berggren, Albert Jensen, Knut Wicksell, Henning von Meistel, Ivan Ojjeund, Erik Lindorm, Nils Wessel, O. Ljungdahl, Victor Lennstrand och många andra har även endast varit dömda till fängelsestraff.

Fängelsestraff avser endast att beröva den döfde hans frihet. Man kan emellertid lugnt säga att straffarbete lägger an på att plåga fången, att göra livet så bitert som möjligt för den döfde.

Stiftelsen Whitlockska Samskolan.

Eriksbergsgatan 8 B.

Fyraårigt real- o. latingymnasium. Elementarskola med normalskolekompetens. Anknäytning till folkskolans 4:e kl. Fyraårig småskola. Kindergatan. Inträdes- och flyttningsskrivningar till gymnasiet och klasserna 11—8 den 28 aug. kl. 9, till klasserna 7—2 den 31 aug. kl. 12.

Upprop den 2 sept. kl. 10 för gymnasiet och klasserna 11—8, kl. 12 för klasserna 7—2.

Klass 1 förb. börjar den 9 sept. kl. 11, kindergatan den 16 sept. kl. 10. Mottagning från den 21 aug. kl. 11—12. Tel. 20 94 18.

INGRÍD WARBURG.

MATS REDIN.

Läringskurserna i hushållsgöromål

FÖR UNGA FLICKOR

vid Stockholms stads skolor för husligt arbete börja å nedan angivna tider.
Kurs 1, som närmast motsvarar den 2-åriga läringskolan och avser att ge en grundläggande utbildning för blivande husmodrar eller hembiträden, omfattar praktiskt hushållsarbete med tillhörande teoretisk undervisning jämte sömndag och kommer att pågå 3 förmodagar i veckan kl. 9—2, under 1 läsår om 35 veckor med början den 1 september.
Kurs 2, som omfattar praktiskt hushållsarbete med tillhörande teoretisk undervisning, skall pågå i eftermiddag i veckan kl. 5—9, under 1 läsår, med början den 7 september. Denna kurs är speciellt avsedd för yngre hembiträden. Lämplig inträdesålder till båda kurserna 15—18 år. Avgiftsfria.
Vid anmälan skall prästbetyg uppvisas och skolbetyg i styrkt avskrift avlämnas. Endast i Stockholm mantalsskrivna personer vinnas inträde.
Närm. upplysningar erhållas och anmälningar mottagas å exp., Kungsholmslg. 16, i tr., kl. 9—11.30 och 12—4 (lörd. 9—12.30). Tel. 53 35 57.
YRKESKOLLDIREKTÖREN.

ENEQUISTS KONTORSMOBELLAGER

Malmerskillnadsgatan 46!

Specialfirma för KONTORSMOBLER och INREDNINGAR
SÄLJER - KOPER - BYTER - RENOVERAR

Tel. 21 83 48

Intryck från en Tysklandsresa.

(Forts. fr. sid. 1.)

existens. De är bestörta, trevar i mörker. Men när Riksvärnet marscherar förbi på gatan — då faller det som en ljustråle genom rummet. En klang från den goda, ärorika kejsartiden!

Ursula var förr anställd som socialarbetare i en offentlig välfärdsinstitution. Nu heter hennes arbetsgivare *Genesishets* ant och hennes uppgift är att efterforska personer, som faller under den nya steriliseringslagen. Jag talar med henne om socialt arbete i Sverige, om demokrati och människovärde. Är inte hon, som självständigt arbetande kvinna upprörd över en statsdoktrin, som åter förvarar kvinnan till grytan?

— Nej. En historisk rörelse är varken god eller ond. Naturligtvis finns det fanatiska nationalsocialister bland de intellektuella kvinnorna. Men de flesta av oss tar innerst inne avstånd. Många föra sig ut det yttre, emedan de har föräldrar att försörja och inte tårs riskera att ställas på bakre. Andra har anslutit sig till rörelsen för att inte bli isolerade — andligt sett. Många har resignerat. Och många står frågade. Ni är nästan 10 år yngre än jag, och ändå förefaller ni mig mycket äldre med ert klara ömdöme. Jag har bara frågor...

— Hur har det spanska inbördeskriget egentligen uppstått? Inom jag är lärarinna av Ursulas generation. »En röd sammansvärjning med order från Moskva satte upproret i scen.» Detta trumfas i press och radio. Man kan inte undandraga sig de makternas inflytande. Man försöker nog värja sig. Men motståndskraften ger långsamt vika.

Mest utåhlitig kämpar de kristna. Många av dem gör det med sina sista krafter som insats: »Äre alltid väl till mods, fast vi våga gods och ära, liv och allt, ske blott som Gud befallt...» Jag träffade t. ex. en lärarinna i mellersta Tyskland. I sin skola är hon den enda som inte anslutit sig till nationalsocialistiska lärarförbundet. Hon flaggar inte. Hon tillhör inte Nazi-Volkswohlfahrt.

— Jag skulle gärna vilja vara med, säger hon. Hur har vi inte suttit tillsammans och försökt ta fram de goda sidorna hos den nya regimen. *Men man kan inte tjäna två herrar.* — Jag är var dag beredd på att bli avskedad från skolan. Vi lever mycket enklare än förr. Mycket som man tyckte var livsviktigt, försvinner ur tillvaron. Men kalla mig inte modig. Jag är ingen kämpanör. Jag är ofta rädd.

Och efter en stund kommer det som en djup suck: Ska vi dö utan att ha fått se något annat!

Ja, hon och hennes meningsfränder bär världens sjukdom på sina skuldror. Många ser tecken på det snara slutet.

Greta Jungstedts Fortsättningskurs

FÖR UNGA FLICKOR

börjar sitt tjugusjätte läsår d. 15 sept. Kurser i språk — alla stadier —, talteknik o. vålläsning, litteratur- o. konsthistoria, medborgarkunskap m. m. Valfria ämnen. Även aftonkurser. Prospekt på begäran.

Mottagning dagl. kl. 1—3.

Karlaptan 16. Tel. 6070 86.

En stor framgång.

(Forts. fr. sid. 1.)

säga, slutar dr Wintzell, att det här inte så mycket gällt meddelande av rena fackkunskaper — sådana ha de flesta förut eller kunna skaffa sig dem — utan det har varit diskussionen om de metodiska synpunkterna som stått i förgrunden. Man har velat mera lägga an på uppfostran än enbart undervisning, mera på en omformning av sinnesarten än på blotta meddelandet av faktiska detaljkunskaper. Som en röd tråd genom hela kursen har gått den etiska grundsynen, kravet på ömsesidig trohet och ömsesidigt ansvar i de sexuella förbindelserna, på en naturligare och allvarigare syn över huvud taget på hithörande frågor.

— Den överensstämmelse som rådde i detta fall mellan de olika föreläsarnas framställning var anmärkningsvärd.

— Och fortsättningen? — Jo, Skolöverstyrelsen torde med säkerhet komma att begära anslag för liknande kurser även nästa år och det finns stora utsikter för att man då skall kunna bereda plats för ett större antal deltagare, säger dr Wintzell.

Jag har hört predikningar med tydliga ord, öppna angrepp på den nationalsocialistiska världsskådningen.

Heil Hitler! Heil Hitler! Jag är i Sydtykland. Vid min sida går en ung präst. Han sträcker upp armen till Hitlerhälsning — med dåligt samvete kanske. — Det är ingen annan råd. Man vänjer sig vid allt. — Ja, det finns sådana också.

Berlin är förtjust att åter en gång få vara en internationell stad. Tusen ungdomar svänga nationernas brokiga fanor i Stadion. De olympiska spelen öppnas med ett stortartat festspel. — Låt oss räkna varandra händerna. Alla folk är kallade... Världsfred! Ungdomslycka! skallar det över den hundratusenhövade massan. Ett ögonblick hänger vi oss åt begeistringen. Men så försvinner fanorna och två härar blir synliga, beväpnade med blankande svärd och sköldar.

Spelens heliga mål är fosterlandets ära! Fosterlandets högsta bud i nödens tid är Hjälteedod!

Arméerna störtar emot varandra. Kvinnor begräper oflyten. Ater växlar scenen och arenan fylls av jublande ungdom. Ur tusen strupar ljuder Beethovens och Schillers sång:

Freude schöner Götterfunken Tochter aus Elysium!

På affischerna tillkännages pärtidagarna i Nürnberg. Efter fredsfesten i Berlin, som skulle »rycka Tyskland ur dess åförlusa isolering» (Hitler den 7 mars), skall den stora nationella paraddagen hållas. »Spelets heliga mål är fosterlandets ära.» Tanken kan inte uttryckas klarare.

I Tyskland talar ingen om krig. Det är som om man försökte undgå faran genom att tuga. Ty det tyska folket vill inte ha krig. Det har erfarit att ingen Elysiums dotter följer hatet och fördölen i spåren.

Är vi världens sjukdom? En sjukdom till döds?

Förräderiprocessen i Moskva.

(Forts. fr. sid. 1.)

ske varje land, borde betänka sitt eget barbari eller hur lång tid som gått sen barbariet rådde.

När man läser de dödade sovjetmännens enformiga och överkliga bekännelser kommer man att tänka på våra gamla häxprocesser som man kan läsa sin själ med att läsa åtskilligt om i Nordisk fälmiljöbok. Hur erkände ett vuxna och barn villigt sin mer eller mindre intima vängängelse med djävulen själv i egen hög person. Och hur troddes ej allt om fluter till Blåskulla med mera sådant. I slutet av 1600-talet avrättades bara inom en månad och inom ett landskap — Ångermanland — 71 för trolldom anklagade kvinnor och den sist avrättade »häxan» i Sverige var en gammal 80-årig kvinna och det skedde 1704. Men därmed var ingalunda trolldomsprocesserna till ända. I mitten på 1700-talet blevo en massa kvinnor i Als socken i Dalarna genom tortyr tvingade till bekännelse, om att de utövade trolldom. Ja, så sent som 1858, sålunda ännu ej hundra år tillbaka i tiden, bekände sig inför en särskilt tillsatt kommission 80—90 personer i Mockfjärd att ha besökt Blåskulla, vad de nu gjorde där.

Men historien ger oss dock en uppmuntran. Den visar tydligt vad enskilda upplysta modiga individer kunnat uträtta mot vidskapsens suggestion. Hos oss var det Urban Hjörne, som det i hög grad tillkommer förtjänsten att häxprocesserna stoppades. Och en behjärtad kvinna grevinnan De la Gardie, född Tauben, lyckades få resinig i målet i Als socken och befrjade de arma förtrollade kvinnorna.

Man noterar med glädje uppgiften att i den omtalade ryska processen Lenins änka Krupskaja sköt verka för och exekutivkommitténs ordförande Kalinin låg röstat för de dömdas benådning till livstids fängelse. För denna gången ropade deras röster förögelse. Men är det ej ändå en strimma av hopp?

Seminariekurs för rytmisk gymnastik.

Lalla Cassel har i sin danspedagogiska verksamhet ständigtagit sigte på den rytmiska gymnastikens och den konstnärliga dansens spridning i vida lager. Men hon inser också värdet av att den rytmik som ljuds är förstklassig, att lärarna inte bara är »begåvade elever» utan besitter grundlig utbildning. Och för att avvälja bristen på sådana lärare, planerar hon till hösten en seminariekurs vid sitt dansinstitut.

Kursen avser särskilt att framskapa pedagoger, redo att slå sig ner i landsorten, där de antingen få »arbeta i skolans namn eller efter dess riktlinjer» eller också grunda helt självständig verksamhet. Samtidigt med kursen planerar Lalla Cassel en föreläsningsturné i landsorten, där hon lägger fram rytmikens principer och påpekar dess stimulerande verkan på kropp och själ. På så sätt förberedes marken för de nyutbildade.

Utbildningstiden beräknas till två år och såväl manliga som kvinnliga elever mottagas. Kursplanen, innefattande bl. a. teknisk utbildning i rytmisk gymnastik och dans, anatomi, teoretisk kunskap om den rytmiska gymnastikens principer och arbetslätt, borgar för att grunden blir fast. Och de anfynda blämmerna: musikteori, konsthistoria, talteknik, lovar eleverna vidare utblickar i den konstnärliga världen, som rytmiken tillhör.

Att dessa ämnen handhaves av ambulande och tillfälliga lärare bör göra arbetet rikt och mångsidigt. Så planeras exempelvis samarbete med folkdansens

Vår största möjlighet till fred.

(Forts. fr. sid. 1.)

huvudsakligast om de tre utvägar som tillsynes stå nationerna till buds i deras förhållande till varandra, nämligen det väpnade motståndets väg, alltså kapprustningarnas och det förlamande civilskyddets väg, det passiva, d. v. s. vapenlösa motståndets väg, med dess risker för andlig påtryckning och erövring samt möjlighetens alla andliga fonder och krafter för en utveckling i frihet och fred.

Dr Ada Nilsson anknot i sitt inledningsanförande om *Principiella synpunkter och föreliggande förslag inom befolkningspolitiken* till Västerförbundets tidigare uttalanden på området. Hon upp tog särskilt den sida av ämnet som utgöres av abortfrågan. I fjol gav Svenska Kvinnors Västerförbund med anledning av abortkommitténs då föreliggande preliminära förslag, genom sin samsamkommitté och sitt landsmöte ett starkt uttryck åt sin uppfattning om samhällets skyldighet att såväl ekonomiskt som på annat sätt säkerställa mödruppgiften.

Dr Nilsson berörde även den senaste befolkningspolitiska utvecklingen i Sovjetunionen och i vad mån den kan ha betydelse för vårt land, synpunkter, som tidigare framförts i Tidevarvet.

Dr Andrea Andreen-Svedberg, andra inledare i diskussionen om befolkningspolitiken, påpekade den skarpa motsats som i det moderna samhället råder mellan den individualistiska och den kollektivistiska synpunkten, en motsättning som märks särskilt väl när det gäller befolkningspolitiska spörsmål. Ty det finns ett område, där vi kanske segare än på de flesta andra värnar om det enskilda avgränsat mot det allmänna ingripandet — det är allt som gäller våra barn. Det kollektivistiska ingripandet och gränserna där för är primär fråga i diskussionen. Är det icke en riktigare väg att gemensamt säkerställa vissa grundläggande krav genom beskattning, än att låta viktiga värden eftersättas?

Mot denna bakgrund motiverade hon befolkningskommissionens förslag och betecknade det som en olycksständelse att icke ens det sedan länge föreliggande förslaget om förebyggande mödra- och spädbarnsvård lagts fram inför årets riksdag.

Diskussionen efter de båda inledningsföredragen blev synnerligen livlig. Helt naturligt f. ö. då bland de deltagande befann sig sådan sakkunskap som representeras av sjuksköterskor och lärarinnor, mödrar, barnvårdsmän och fattigvårdsstyrelseledamöter, läkare och advokater. Garanti för en mångsidig och erfaren granskning av frågorna.

Det faktum att befolkningskommissionens förslag icke kommo inför årets riksdag upptogs av landsmötet — oavsett delade åsikter i en del detaljfrågor — som en anledning att på alla vägar trycka på, för att en lösning av befolkningsfrågan i positiv riktning måtte uppnås. Landsmötet hänskött därför till centralstyrelsen — vilken fattade beslut i enlighet med förslaget — att ge samarbets-

vänner, med specialister på javanesisk stil, med kännare av scenkonstens historia o. s. v.

Vid ett samtal med Lalla Cassel får man ett starkt intryck av ett väl genomtänkt seminarieprogram. Och ramen för hennes arbete, en stor, ljus, högtbelägen ateljé, med utsikt över Strömmen, ter sig så idealisk, att man riktigt hoppas att de 10 elever som fordras för att kursen skall komma till stånd, låter sig locka.

Kvinnofront för internationell rättsordning.

Internationella Kvinnoförbundets Fred och Frihet nordiska sammarkeferens ägde rum den 13—16 aug. på Inge-sunds folkhögskola vid Arvika. Ett sjuttio-tal deltagare från de nordiska länderna hade infunnit sig och hälsades välkomna av rektor V. Dahlgren.

Ordföranden för den svenska sektionen, fru Signe Höjer, sade i sitt hälsningstal att det är atmosfären av krighets och brutalitet, som fört oss samman under ropet »Kvinnor i alla länder, förenen eder mot kriget!»

Fru Thora Daugaard, Danmark, talade om revision av N. P.-påken.

Fru Toini Iversen, Finland, inledde en diskussion om I. K. F. F:s program och fråken *Marie Lous Mohr* talade bl. a. om Nordens folk inför krig och fred.

Utom ordf. i de fyra ländernas sektioner talade bl. a. advokat Märta Björn-bom om Drömmen om en internationell rättsordning, cand. jur. Finn Solberg-Larsen om Den internationella rättsordningen och världsökonomien, fråken *Anna Lindhagen* om Flyktningproblemet och fru *Ester Lutteman* om Den kristne inför krig och fred.

Samtliga talare hävdade starkt, att samarbete är enda möjligheten att rädda världen från sammanbrottet, men för detta kräves en ny mentalitet, förtroendet, inte misströns och våldets.

I den resolution, som fattades av mötet, förenade man sig om kravet på internationell rättsordning och nedrustning, nationell och internationell kontroll över tillverkningen av och handel med krigsmateriel, ekonomisk världsorganisation, som beaktar frågan om kolonier och mandat samt tillgodoser alla folks behov av råvaror och asylrätt.

Till medborgare i ut diktatur och in-bördeskrig ännu överbörda länder rikta-des en värdjan att inför den ödesdigra situationen i världen sluta upp nationell och internationell i samling för demokrati och frihet.

Vidare värdjades till Spaniens folk att hejda blodsgjutelsen, att söka medling samt efter stilletståndt ej tillämpa terroristiska metoder, vilka endast föda hämndkänslor och för långa tider förhindra samhällets lycka och återuppbyggande. Slutligen rikta-des en värdjan till världens folk, att sätta in alla krafter på ett effektivt utnyttjande av gällande internationella rättsregler för att frälsa människorna från den olycka, som hotar världens framtid.

kommittén i uppdrag att med eget ytterligare utsända föreliggande förslag i befolkningsfrågan till Västerförbundets lokalavdelningar i och för deras yttrande.

Vidare beslöt att till regeringen hemställa om att färdigbehandlade förslag måtte föreläggas nästa års riksdag.

Svenska Kvinnors Västerförbunds centralstyrelse valde vid sitt sammanträde den 23 augusti ordförande samt samsarbetskommitté för 1936—37. Till ordförande omvaldes med akklamation fröken Kerstin Hesselgren. Till medlemmar i samsarbetskommittén valdes: För Radikala Gruppen dr Ada Nilsson, Stockholm, med fröken Ebba Holgersson, Johannis-hus, och rektor Honorine Hermelin, Fogelstad, som suppleanter. För Folkpartigruppen fru Ellen Hagen, Stockholm, med fröken Greta Cardell, Göteborg, och dr Lisabeth Sundgren, Uppsala, som suppleanter. För socialdemokratiska gruppen dr Andrea Andreen-Svedberg, Stockholm, med fru Elsa Svartengren, Stockholm, och fröken Lena Gråm, Linköping, som suppleanter. För fria Gruppen advokat Elisabeth Nilsson, Malmö, med fröken Hedvig Faick, Karlskrona och fröken Lisa von Post, Uppsala, som suppleanter.

På hemställan från landsmötet besöt centralstyrelsen att till Världssamlingen för fred möte i Bryssel den 3—6 september avsända ett telegram med ett sympatiuttalande för strävandena att ena människorna för fredstanken, dock utan anslutning till eventuella resolutioner.